

MATERIAŁY MIĘDZYNARODOWEGO
SEMINARIUM NAUKOWO-PEDAGOGICZNEGO
PRACOWNIKÓW NAUKOWO-
PEDAGOGICZNYCH, PEDAGOGICZNYCH,
DOKTORANTÓW, STUDENTÓW SZKÓŁ
WYŻSZYCH I WYŻSZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH
NA TEMAT: „ROZWÓJ SYSTEMU KSZTAŁCENIA W
ZAKRESIE NAUK ROLNICZYCH - OD TEORII DO
PRAKTYKI” W RAMACH ROZWOJU
ZAWODOWEGO JAKO ELEMENT UCZENIA SIĘ
PRZEZ CAŁE ŻYCIE.

Redakcja Naukowa
Andrzej Borusiewicz, Zoia Sharlovych

WSA

WYŻSZA SZKOŁA AGROBIZNESU
W ŁOMŻY

WYŻSZA SZKOŁA AGROBIZNESU W ŁOMŻY (POLSKA)
HIGHER SCHOOL OF AGRIBUSINESS IN LOMZA (POLAND)
ВИЩА ШКОЛА АГРОБІЗНЕСУ В ЛОМЖІ (ПОЛЬЩА)

Materialy Międzynarodowej konferencji naukowo-praktycznej pracowników naukowo-pedagogicznych, pedagogicznych, doktorantów, studentów szkół wyższych i wyższych szkół zawodowych na temat: „Rozwój systemu kształcenia w zakresie nauk rolniczych – od teorii do praktyki” w ramach rozwoju zawodowego jako element uczenia się przez całe życie.

Materials of the International scientific-practical conference of scientific-pedagogical workers, pedagogical workers, doctoral students, students of universities and higher vocational schools on the topic: "Development of education system in agricultural sciences - from theory to practice" in the framework of professional development as an element of lifelong learning.

Міжнародного науково-педагогічної конференції, педагогічних працівників, аспірантів, студентів закладів фахової передвищої та вищої освіти на тему: «Rozwój systemu edukacji w obszarze nauk rolniczych - od teorii do praktyki. Rozwitek systemu освіти в галузі аграрних наук - від теорії до практики» в рамках підвищення кваліфікації, як складової навчання впродовж життя, який

WYŻSZA SZKOŁA AGROBIZNESU W ŁOMŻY (POLSKA)
HIGHER SCHOOL OF AGRIBUSINESS IN ŁOMŻA (POLAND)
ВИЦЦА ШКОЛА АГРОБІЗНЕСУ В ЛОМЖІ (ПОЛЬЩА)

Recenzenci:

Prof. dr hab. Jan Miciński

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Dr inż. Michał Kruszyński

Międzynarodowa Wyższa Szkoła Logistyki i Transportu we Wrocławiu

Redakcja

Andrzej Borusiewicz, Zoia Sharlovych

Wydawnictwo Wyższej Szkoły Agrobiznesu w Łomży

ISBN 978-83-958584-0-6

Rozwój systemu kształcenia w zakresie nauk rolniczych – od teorii do praktyki: zbiór materiałów Międzynarodowej konferencji naukowo-praktycznej, Łomża, 04.11.2021

Wydawnictwo Wyższej Szkoły Agrobiznesu w Łomży, 2022. – 126c.

Skład wykonano z gotowych materiałów dostarczonych przez Autorów.
Wydawca nie ponosi odpowiedzialności za dostarczony materiał graficzny.

Łomża, 2022

Качмар О. В. ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	57
Климишена Р. І. МАСА ЗЕРНІВКИ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ВПЛИВУ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ	60
Козіна Т. В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СИДЕРАТИВ ГІРЧИЦІ БІЛОЇ В ПЛОДОВИХ НАСАДЖЕННЯХ	64
Колісник-Гуменюк Ю. І. ОСНОВНІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПІДХОДИ СПРЯМОВАНІ НА СТВОРЕННЯ МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНО-ХУДОЖНІХ ДИСЦИПЛІН	67
Кушнірук Т. М. ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ В УКРАЇНІ	71
Лазарева Т. А., Лазарєв М. І., Уланова І. С. ВПРОВАДЖЕННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДУАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ	74
Майбородіна Н. В. МАТЕМАТИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АГРАРНОЇ СФЕРИ	78
Мітяшкіна Т. Ю. КОМПЛЕКСНА ІНТЕГРАЦІЯ РОБОТИЗАЦІЇ, ІНЖЕНЕРІЯ ТА 3D МОДЕЛЮВАННЯ В ОСВІТІ	81
Мушеник І. М. СКЛАДОВІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	83
Насакіна С. В. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ТРЕТЬОГО РІВНЯ ОСВІТИ	86
Орел О. В., Конівненко К. В. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ МЕХАНІЧНОЇ КНОПКИ СМАРТФОНА	88
Покотильська Н. В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	92
Романюк І. А. МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ НЕЙРОТЕХНОЛОГІЙ У МАРКЕТИНГУ	95
Рубан О. В. НОВІ ВИКЛИКИ – НОВІ МОЖЛИВОСТІ ОСВІТИ	99
Скнипа Н. Л., Халін С. Ф., Тимчук В. М., Осипова Л. С., Бубнікович А. В. ПЕРЕБУДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «АГРОНОМІЯ» НА ІННОВАЦІЙНИХ ЗАСАДАХ	101
Смігунова О. В. ДІЛОВА ГРА ЯК МЕТОД ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРІВ	104

ОСНОВНІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПІДХОДИ СПРЯМОВАНІ НА СТВОРЕННЯ МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНО-ХУДОЖНІХ ДИСЦИПЛІН

*Колісник-Гуменюк Ю. І.,
доктор пед. наук, доцент,
професор кафедри теорії і методики технологічної освіти,
креслення та комп'ютерної графіки,
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова*

Удосконалення професійної підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін передбачає врахування низки загальнонаукових і психолого-педагогічних підходів серед яких ми виокремлюємо: *феноменологічний, системний, компетентнісний, культурологічний, аксіологічний.*

Передусім у контексті підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін звернемося до *феноменологічного підходу* засновником якого став німецький філософ Е. Гуссерль (1859-1938) у ХХ ст. Феноменологічний підхід є філософською теорією, що має на меті виявити базові структури суб'єктивного досвіду, основоположні духовні інтенції та особистісні смисли, які спрямовують поведінку індивіда. Феноменологічний підхід відкриває можливість піднятися у самопізнанні над власними знаннями, порівняти їх з іншими знаннями, прийти до певної думки, стати об'єктом споглядання, здійснити рефлексію набутих знань, власних думок, почуттів, педагогічного, зокрема художньо-педагогічного досвіду. Усвідомлюючи власні дії та їх мотивацію, індивід здатен замінювати рівень своїх професійних якостей.

В основі феноменологічного підходу лежить розуміння унікальності існування людини у світі й унікальності її власного світу. Феноменологія розглядає екзистенцію людини, висвітлюючи феномени, що належать їй індивідуальному світові. Цей підхід розкриває значення суб'єктивного досвіду як основного вимірника сутності людини. Відбувається відмова від ідеалізації, догматизму, упередженості під час аналізу й опису наукових і педагогічних поглядів особистості [5, с. 14].

Стосовно художньо-педагогічної підготовки завдання феноменологічного підходу полягає у розвитку відчуття “сутності” та “природи” мистецтва, ставить собі за ціль, виховувати подібний тип чуттєвості, щоб розвинути глибинне розуміння і на основі цього розвинути багато інших моральних якостей.

Системний підхід є найбільш поширеним у науці, та зокрема педагогіці, він базується на теорії систем, що зумовлює походження, функціонування та розвиток

систем різної природи [3]. Завданням системного підходу в розроблені методів дослідження та конструювання складних за організацією об'єктів як систем.

Системний підхід у педагогіці спрямований на розкриття цілісності педагогічних об'єктів, виявлення в них різноманітних типів зв'язків і зведення їх в єдину картину. У вузькому значенні системність і систематичність у навчанні передбачає засвоєння знань, навичок і вмінь у певному логічному зв'язку, коли провідне значення мають істотні риси об'єкта вивчення і коли воно, становить собою цілісне утворення, систему [1, с. 305].

Універсальність системного підходу сприяє використанню його у дослідженнях різних проблем у різних сферах науки і практики. Цінність цього підходу для методології науки полягає у формуванні загальносистемних законів (співвідношення цілого та частини, ємержентності, взаємозв'язку структури і функції, функціональної цілісності системи, простоти і складності системи, обмеження різноманітності системи, закритих і відкритих систем), що зумовлюють залежність між окремими сторонами і властивостями систем.

Нині системний підхід використовується для створення моделі підготовки майбутніх викладачів до інноваційної професійної діяльності та критеріїв їх готовності до такого виду діяльності. За системного підходу підготовка майбутніх викладачів до інноваційної професійної діяльності розглядається як сукупність взаємопов'язаних компонентів: мета, суб'єкти педагогічного процесу, зміст, форми, методи і засоби підготовки майбутніх викладачів [4, с.52].

Основним завданням системного підходу є озброєння студентів не лише фактичними теоретичними знаннями, а й методологічними, тобто знаннями про найважливіші елементи знань і структурні зв'язки між ними.

В європейських країнах освіта сьогодення ґрунтується на компетентнісному підході, який ставить за мету формування у студентів ключових компетентностей: соціальних (відповідальність, активність у житті, функціонуванні й розвитку демократичних інститутів суспільства), полікультурних (розуміння несхожості людей, повага до їхньої мови, релігії, культури тощо), інформаційних (оволодіння інформаційними технологіями, уміння здобувати та критично осмислювати, та використовувати різну інформацію), саморозвитку та самоосвіти (потреба і готовність постійно навчатися у професійному, та особистому і суспільному житті), а також компетентностей, що відображаються у прагненні та здатності до раціональної продуктивної, творчої діяльності [3].

Компетентнісний підхід передбачає не лише засвоєння знань, умінь і навичок, а й максимальне застосування теоретичного матеріалу під час розв'язування життєво важливих завдань, набуття соціального досвіду, формування ціннісних орієнтацій (ціннісне ставлення до себе, родини, до праці та природи, культури, суспільства та держави). Реалізація компетентнісного підходу передбачає формування комунікативної компетентності фахівців як загальної когнітивної здібності особистості та професійно-значущої якості, сутність якої полягає у зв'язку між навичками людини й успішним виконанням певного комунікативного завдання, що сприятиме формуванню вищого рівня готовності майбутнього фахівця.

Культурологічний підхід спрямований на становлення культурної особистості фахівця, формування студента як носія загальної й професійної культури, що забезпечує його повноцінне існування в світі та професійній діяльності; формують у молодій людини загальнолюдські та професійні цінності, що визначають її ставлення до світу, своєї діяльності, самої себе як особистості та професіонала.

Застосування культурологічного підходу в професійній підготовці майбутніх викладачів передбачає дотримання ділової культури і норм професійної етики на всіх рівнях спілкування студентів та викладачів; розвиток мотиваційної культури педагогічної діяльності майбутнього викладача шляхом цілепокладання; культурологічну спрямованість змісту навчального матеріалу педагогічних дисциплін; моделювання культурно-освітнього середовища у процесі навчання [2, с. 40]. Цей підхід передбачає тісний зв'язок навчання з культурними надбаннями людства. Це сприяє формуванню в майбутніх викладачів відповідальності за збереження культурних цінностей народу, сприяє розвитку естетичної культури й професійної майстерності завдяки засвоєнню системи культурологічних знань і вмінь. Культурологічний підхід дозволяє подолати суперечність між духовним і матеріальним, що існує в освіті. Науковці переконані, що інструментально-нормативна модель навчання нині повинна бути замінена культурно творчою моделлю, яка спирається на визнання принципової незавершеності культурно-освітнього шляху людини, індивідуалізації освітньої траєкторії.

Аксіологічний підхід пояснює специфіку і зміст культури через категорію цінності, як вищий рівень облагодженості природних і соціальних умов життя і людських стосунків, практичну реалізацію загальнолюдських і духовних якостей. Як наголошує В. Кремень, цінності – це «феномени, сутність яких полягає у значущості, а не

фактичності; вони наявні у культурі, її благах, в яких викристалізувалася множинність цінностей» [4, с. 82].

Застосування культурологічного та аксіологічного підходів у контексті принципу професійно-спрямованого навчання полягає у вихованні професійних цінностей у майбутніх викладачів. Реалізація аксіологічного підходу в підготовці майбутніх викладачів полягає у спрямованості педагогічних впливів на опанування студентами загальнолюдських цінностей, формування сталої ціннісної позиції особистості майбутнього викладача до професійної діяльності у процесі навчання й умінь сприяти становленню такої позиції в студентів у майбутній педагогічній діяльності.

Отже, підготовка викладачів професійно-художніх дисциплін ставить за мету не лише формування системи знань, умінь, навичок, особистісних якостей, які відповідають вимогам професійної діяльності, а й розвиток самої особистості, що передбачає її залучення до системи гуманістичних, загальнолюдських цінностей. З огляду на це вдосконалення їхньої освіти потребує розгляду теоретичних засад модернізації професійно-педагогічної підготовки викладачів з урахуванням вимог і положень психолого-педагогічних підходів.

Список використаних джерел

1. Гончаренко С. (ред.). (1997). *Український педагогічний словник*. К.: «Либідь». 376 с.
2. Козак Л. В. (2015). Підготовка майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності: акмеологічний підхід. *Проблеми освіти: збірник наукових праць*. Вип. 84. Житомир–Київ. С. 172–175.
3. Колісник-Гуменюк Ю. І. (2020). Система професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у закладах вищої освіти: монографія. Львів: ЛА «Піраміда». 515 с.
4. Кремень В. Г. (2009). *Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору: монографія*. К.: Пед. думка. 520 с.
5. Сухомлинська О. В. (2003). *Історико-педагогічний процес: нові підходи до загальних проблем*. К.: А.П.Н. 68 с.

життя. Дуальна система надає випускникам навчальних закладів перспективи і можливості для управління власною кар'єрою.

Дуальне навчання є важливою сходинкою на шляху до успішної кар'єри, жодний коледж не здатний дати таке знання виробництва зсередини. У свою чергу, такий підхід мотивує студентів вчитися не для галочки.

Однак, наявні проблеми щодо впровадження і повноцінної реалізації дуальної форми навчання можна вирішити тільки за умови врегулювання правових аспектів, методичного супроводу (розробок спеціальних освітніх програм і навчальних планів), але найголовніше – наявність ресурсів у підприємства (фінансових, матеріально-технічних, трудових).

Підбиваючи підсумки можна сказати, що засновані на дуальному навчанні освітні програми сприятимуть переходу на новий рівень у підготовці та перепідготовці кваліфікованих робітників і фахівців середньої ланки для сучасного виробництва.

Список використаних джерел

1. Гилюн О.В. Чому в Україні слід розвивати дуальну вищу освіту? Соціологічний погляд / О.В. Гилюн, Л.О. Колісник // Науково-теоретичний альманах "Грані". - 2018. - Т. 21. - № 10. - С. 87-96.
2. Дуальна освіта. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. 2018. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnichnaosvita/dualna-osvita>
3. Помінчук С.Г. Професійна орієнтація в системі впровадження дуальної форми здобуття освіти. "Young Scientist", № 8 (72), 2019. С. 339-344. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-8-72-71>
4. Дернова М.Г. Дуальна модель вищої професійної освіти дорослих: Європейський досвід. Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. Вип. 2 (9) 2014. С. 137-145.
5. Кюрчев В.М., Ломейко О.П. Впровадження дуального навчання в освітній процес. Удосконалення освітньо-виховного процесу в навчальному закладі. Вип. 21 / Збірник науково-методичних праць / Таврійський державний агротехнологічний університет. - Мелітополь, 2018. - 224 с. С. 4-9.

ISBN 978-83-958584-0-6